

Warszawa, 26.01.2023 r.

INFORMACJA PRASOWA

.....

BIK podsumowuje 2022 r. na rynku kredytów i pożyczek oraz prognozuje 2023 r.

O 13,4 mld zł spadła wartość zadłużenia gospodarstw domowych z tytułu posiadanych kredytów i pożyczek w porównaniu do grudnia 2021 r. Mimo, że Polacy w całym 2022 r. zaciągali łącznie 143,6 mld zł nowych kredytów i pożyczek, w porównaniu do roku 2021 dynamika wartości sprzedaży większości rodzajów kredytów była ujemna. O prawie połowę spadła wartość udzielonych kredytów mieszkaniowych (-49,1 proc.). Jedynie sprzedaż kredytów ratalnych utrzymała się na poziomie roku poprzedniego. W 2022 r. wzrosty odnotowały pożyczki udzielone w sektorze pozabankowym zarówno wartościowo (+27,0 proc.), jak i liczbowo (+22,0 proc.). - *Wbrew obawom z początku 2022 r., nie wystąpiło zjawisko istotnego pogorszenia się jakości portfela kredytów* – zauważa Prezes BIK i przedstawia analizę zjawisk na rynku kredytowym.

W całym 2022 r. banki i SKOK-i udzieliły kredytów gotówkowych na kwotę 64,9 mld zł (-2,4 proc.), mieszkaniowych na kwotę 45,4 mld zł (-49,1 proc.) oraz kredytów ratalnych na kwotę 18,0 mld zł (-0,3 proc.). Wartość udzielonych pożyczek pozabankowych osiągnęła 9,1 mld zł (+27,0 proc.).

Łączne zadłużenie na koniec 2022 r. wynosiło 724 mld zł i zmalało o 13,4 mld zł w porównaniu do 2021 r. - *Tak wyraźny spadek wartości kredytów bankowych o ponad 13 mld zł rok do roku nie był dotychczas odnotowany. Zdecydował o tym niższy o 11,8 mld zł portfel kredytów mieszkaniowych. Spadek ten był wynikiem gwałtownego wyhamowania akcji kredytowej w 2022 r., spowodowanego m.in. obniżeniem zdolności kredytowej Polaków. Wartość nowo udzielonych kredytów mieszkaniowych była niższa o prawie 44 mld zł w stosunku do rekordowego 2021 r. Drugim powodem redukcji portfela był prawie dwukrotny wzrost wartości nadpłat i całkowitych spłat kredytów mieszkaniowych przez kredytobiorców, na kwotę 52,4 mld zł* - wskazuje dr Mariusz Cholewa, prezes Zarządu BIK S.A.

W 2023 r. o 1/3 spadnie wartość udzielonych kredytów mieszkaniowych

Wartość akcji kredytowej w 2022 r. spadła blisko o połowę. Również o ponad połowę spadła liczba udzielonych kredytów mieszkaniowych.

Przyczyn tych spadków należy szukać we wzajemnie ze sobą powiązanych zjawiskach: wysokich stopach procentowych oraz rosnącej inflacji i kosztach utrzymania. Te same czynniki będą determinować sytuację na rynku kredytów mieszkaniowych w 2023 r.

- *Ewentualne ożywienie popytu w 2023 roku byłoby możliwe w przypadku wzrostu zdolności kredytowej, a także stabilizacji cen nieruchomości. Rynek kredytów mieszkaniowych mógłby się odbudować, gdyby*

wystąpiła obniżka stóp procentowych oraz poluzowanie wymogów regulacyjnych w kontekście obliczania przez banki zdolności kredytowej - mówi prezes BIK i szacuje, że przy tak zmiennym otoczeniu gospodarczym tendencja spadkowa w kredytach mieszkaniowych może zatrzymać się w pierwszym półroczu, a w drugim półroczu jest szansa na lekki wzrost poziomu akcji kredytowej.

BIK w 2023 r. szacuje wartość akcji kredytowej w segmencie kredytów hipotecznych na poziomie 28 mld zł – czyli o 38 proc. niższym niż w 2022 r. oraz o prawie 70 proc. niższym niż w rekordowym 2021 r.

Kredyty ratalne w 2023 r. lekko w górę

Wartość udzielonych kredytów ratalnych w 2022 r. utrzymała się na poziomie roku poprzedniego. Natomiast ich liczba wzrosła o ponad 1/3.

- *Najwyraźniej więcej klientów korzystało z finansowania zakupów w systemie ratalnym. Zakupy na raty cieszyły się popularnością także wśród mieszkających w Polsce obywateli Ukrainy, którzy zaciągali ich na kwotę o 46 proc. wyższą niż w 2021 r. Natomiast liczbowy skok w kredytach ratalnych podyktowany był popularnością ofert sprzedażowych, uwzględniających zerową stawkę RRSO oraz faktem uwzględniania części płatności odroczonych w kategorii kredytów ratalnych w bazie BIK - tłumaczy dr Mariusz Cholewa.*

Buy now, pay later (kup teraz, zapłać później) to forma finansowania zakupów na platformach internetowych. Część z tego finansowania widoczna jest w kredytach ratalnych.

- *Warto pamiętać, że odroczone płatności są jedną z form kredytowania i należy uważać, aby nie wpaść w pętlę zadłużenia – a takie ryzyko pokazują doświadczenia innych krajów - przestrzega prezes BIK.*

Zakładając dalszy rozwój płatności odroczonych oraz utrzymanie ofert sklepowych na tzw. zero procent, BIK prognozuje, że w 2023 r. wartość udzielonych kredytów ratalnych wyniesie 18,5 mld zł, to 2,8 proc. więcej w relacji do ubiegłego roku.

Kredyty gotówkowe dla własnych, dobrze znanych klientów

W 2022 r. o 3 mld zł spadła wartość zadłużenia z tytułu kredytów gotówkowych w stosunku do 2021 r. pomimo tego, że udzielono ich w 2022 r. na kwotę 64,9 mld zł. Było to mniej o 2,4 proc. niż przed rokiem. Niewiele, bowiem tylko o 0,2 proc. spadła także ich liczba, łącznie udzielono ich 3,14 mln sztuk.

- *Jak wynika z analiz BIK instytucje finansowe koncentrują się na eksploracji własnej bazy klientów. W 2022 r. to zjawisko jeszcze się wzmocniło. Prawie 88 proc. kredytów gotówkowych w 2022 r. banki przyznały własnym klientom. Dla porównania w początkach pandemii udział ten wynosił 84,5 proc. To efekt dużej niepewności otoczenia, w jakim funkcjonują banki i ich klienci. Stąd wyższa skłonność do kredytowania klientów o znanej bankowi historii kredytowej oraz sprawdzonej wiarygodności płatniczej – mówi prezes BIK.*

Drugim ciekawym zjawiskiem w roku 2022 na rynku kredytów gotówkowych, odmiennym niż w roku 2021, był wzrost liczby udzielonych kredytów na niskie kwoty, do 5 tys. zł, których zaciągnięto o 10,1 proc. więcej r/r. Dla porównania dynamika wzrostu kredytów powyżej 50 tys. zł w tym samym okresie wyniosła tylko 0,7 proc. Jednak nadal to kredyty wysokokwotowe zajmują najwięcej (46,2 proc.) w strukturze

udzielonych kredytów gotówkowych. Kredyty z pozostałych przedziałów kwotowych odnotowały ujemną dynamikę.

- Sytuacja rynkowa w 2022 r. wpłynęła na odwrócenie preferencji banków i ich klientów w zakresie wysokości kwot zaciąganych kredytów gotówkowych. O ile w 2021 r. popularność kredytów wysokokwotowych wynikała z konsolidacji kredytów, to w 2022 r. wzrost zainteresowania kredytami na niskie kwoty podyktowany był najprawdopodobniej deficytem domowego budżetu, nadwyrężonym rosnącymi kosztami życia – zauważa prezes Cholewa.

Z analiz BIK wynika, że od 2019 r. regularnie spada liczba kredytobiorców korzystających z tego rodzaju kredytu, a w ubiegłym roku ubyło ich 300 tysięcy. Będzie miało to wpływ na dalszy spadek akcji kredytowej w tym segmencie kredytowym. Co więcej, banki prawdopodobnie będą chętniej udzielać kredytów własnym klientom niż nowym. Zjawisko to może pogłębiać dodatkowo rosnąca popularność płatności odroczonej na rynku e-commerce.

BIK szacuje w roku 2023 utrzymanie wartości akcji kredytowej na poziomie zbliżonym do 2022 r., tj. na kwotę 65,0 mld zł.

Rynek pożyczek pozabankowych na fali wzrostowej

Pomimo dużej zmienności rynkowej i regulacyjnej, rok 2022 r. cechował wyraźny wzrost na rynku pożyczek pozabankowych. Łącznie udzielono 3,6 mln pożyczek na kwotę 9,1 mld zł. W relacji do 2021 r. wzrosła zarówno ich liczba (+22,9 proc.), jak i wartość (+27,0 proc.)

- Rok 2022 to kontynuacja odbudowy osłabionego pandemią rynku pożyczek pozabankowych. Nie można więc analizować tego rynku w oderwaniu od sytuacji w latach 2021 i 2020. W roku 2021 rynek ten, po zapaści z pierwszego okresu pandemii, zaczął się dynamicznie odbudowywać. W 2022 r. wzrosty były już niższe, co jest efektem wyższej bazy w 2021 r.

Na poziom liczby i wartości pożyczek udzielonych w 2022 r., wpływ miały dwa czynniki. Pierwszym z nich jest dynamiczny wzrost rynku płatności odroczonej. Drugim zaś - wzrost zapotrzebowania na łatwo dostępne, niskokwotowe finansowanie, potrzebne na bieżące wydatki czy pokrywanie deficytu w budżecie domowym.

Z uwagi na zmiany, jakie czekają rynek pożyczek pozabankowych w 2023 r. zarówno o charakterze regulacyjnym, jak i biznesowym (rynek BNPL), prognozy na ten rok są obarczone dużą niepewnością.

Stabilna jakość kredytów spłacanych przez klientów indywidualnych

Wbrew obawom z początku 2022 r., nie wystąpiło gwałtowne pogorszenie jakości spłacanych kredytów i pożyczek. Źródłem obaw o wzrost szkodowości były wysoka inflacja, wzrost stóp procentowych do poziomu niewidzianego od ponad 20 lat oraz wojna w Ukrainie.

Pomimo niesprzyjających warunków rynkowych, jakość spłat wszystkich rodzajów kredytów pozostała na bezpiecznym poziomie. Pewien symptom pogorszenia widać w kredytach mieszkaniowych i gotówkowych.

Kredyty gotówkowe udzielone w 2022 r. były spłacane gorzej od kredytów z lat 2021 i 2020, niezależnie od kwoty, na jaką zostały udzielone.

Stabilna sytuacja w zakresie jakości występuje w kredytach ratałnych. Korzystają z nich wiarygodni kredytobiorcy, poziom szkodowości tego produktu jest niski, a przez to atrakcyjny dla udzielających je banków.

Polepszyła się w ostatnim roku jakość pożyczek pozabankowych. Widać to wyraźnie w spadku udziału pożyczek opóźnionych pow. 90 dni opóźnionych we wszystkich przedziałach kwotowych.

W przypadku kredytów mieszkaniowych jakość portfela nie budzi na razie obaw, choć stopniowo się pogarsza. Jednak portfel kredytów mieszkaniowych złotych i walutowych należy analizować oddzielnie z uwagi na inne czynniki ryzyka. W przypadku złotych kredytów mieszkaniowych duży wpływ na utrzymanie jakości miały ustawowe wakacje kredytowe. Jednak na poziomie jego szkodowości zaważyć mogą trzy grupy podwyższonego ryzyka. Są to osoby, które spłacają kredyty samodzielnie, mają kredyty udzielone na okres powyżej 30 lat oraz zaciągnęły zobowiązania na kwotę powyżej 500 tys. zł.

Źródłem pogorszenia jakości portfela walutowych kredytów mieszkaniowych są kredyty udzielone przed 2009 r., czyli we franku szwajcarskim. Przyczyną tego zjawiska może być wstrzymywanie się przez klientów ze spłatą zobowiązań do czasu rozstrzygnięć prawnych.

Udział wartościowy kredytów przeterminowanych, czyli pow. 90 dni, w relacji do wartości wszystkich czynnych kredytów (czyli wskaźnik NPL) wyniósł dla całego portfela kredytów na koniec grudnia 2022 r. 5,2 proc. (to więcej o 0,5 p.p. niż w grudniu 2021 r).

Aktualne informacje o rynku kredytowym prezentujemy na stronie [Analizy rynkowe](#) oraz w cyklicznym [Newsletterze kredytowym BIK](#).

Biuro Informacji Kredytowej S.A. wspiera bezpieczeństwo instytucji finansowych i ich klientów, udostępniając bezpieczny system wymiany informacji kredytowych i gospodarczych oraz nowatorskie rozwiązania antyfraudowe. Jako jedyne biuro kredytowe w Polsce, poprzez internetowy portal www.bik.pl oraz aplikację mobilną [Mój BIK](#), umożliwia klientom indywidualnym monitorowanie własnej historii kredytowej, a dzięki [Alertom BIK](#) ostrzega przed każdą próbą wyłudzenia kredytu. Systemowe rozwiązania antyfraudowe w portfolio BIK to: Platforma Antyfraudowa BIK, Platforma Blockchain, Platforma Cyber Fraud Detection oraz nowo budowana Platforma Biometrii Behawioralnej. BIK aktywnie wspiera innowacje, stąd idea powołania piaskownicy technologicznej [BIK HUB](#), adresowanej do przedsiębiorców z sektora finansów, a także innych segmentów rynku, startupów, fintechów. BIK gromadzi i udostępnia dane o historii kredytowej klientów indywidualnych i przedsiębiorców z całego rynku kredytowego, oraz dane z obszaru pożyczek pozabankowych. Baza BIK zawiera informacje o 164 mln rachunków należących do 25 mln klientów indywidualnych oraz 1,4 mln firm, w tym o 845 tys. mikroprzedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą. BIK posiada najwyższe kompetencje w zakresie [Analiz rynkowych](#) i nowoczesnych technologii. Łączy cechy nowoczesnej firmy technologicznej z atrybutami instytucji zaufania publicznego. Od kilkunastu lat BIK jest aktywnym członkiem międzynarodowego Stowarzyszenia ACCIS, zrzeszającego największą grupę rejestrów kredytowych na świecie.

Kontakt dla mediów:

Aleksandra Stankiewicz-Billewicz

Biuro prasowe BIK

tel.: + 48 22 348 4131

kom.: + 48 512 164 131

aleksandra.stankiewicz-billewicz@bik.pl